ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

28 Νοεμβρίου 2018 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **5351**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 170195/758

Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας 2018-2038 (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση).

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του π.δ. 132/2017 (ΦΕΚ 160/Α΄/30.10.2017) «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ).».

2. Τις διατάξεις του π.δ. 189/2009 (ΦΕΚ 221/Α΄/05-11-2009) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Το π.δ. 125/2016 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 210/Α΄/05.11.2016).

4. Το π.δ. 70/2015 «Σύσταση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Καταπολέμησης της Διαφθοράς» (ΦΕΚ 114/Α΄/22.09.2015).

5. Την Υ2/22-9-2015 απόφαση του Πρωθυπουργού «Σύσταση θέσεων Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Β΄ 2076).

6. Την αριθμ. Υ198/16.11.2016 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλο» (ΦΕΚ 3722/Β΄/17.11.2016), όπως τροποποιήθηκε με την Υ 72/21.9.2018 όμοια (ΦΕΚ 4201 Β΄).

7. Την αριθμ. 27231/7773/09.11.2017 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση καθηκόντων Γενικού Γραμματέα Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τόμπρου Ζαφείρα» (ΦΕΚ 578/Υ.Ο.Δ.Δ./14.11.2017).

8. Την αριθμ. 27228/7771/09.11.2017 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Ανάθεση καθηκόντων Γενικού Γραμματέα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Μπαριτάκη Χριστίνα» (ΦΕΚ 578/Υ.Ο.Δ.Δ./14.11.2017).

9. Τις διατάξεις των παραγράφων 1β, 3 και 4 του άρθρου 60 του ν. 4280/2014 (ΦΕΚ 159 Α΄/08-08-2014) «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση - Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 του ν. 4572/2018 (ΦΕΚ 188 Α΄).

10. Την αριθμ. 31288/4815/24-05-2018 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλου (ΑΔΑ 6Ξ334653Π8-ΖΗΙ) «Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας με έργο το σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της Ελλάδας».

11. Το γεγονός ότι το πρώτο σχέδιο Αναφοράς της Ομάδας Εργασίας συζητήθηκε στη συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων της 10ης Ιουλίου 2018 και ετέθη σε δημόσια διαβούλευση στο διαδικτυακό τόπο του ΥΠΕΝ.

12. Το από 10/08/2018 έγγραφο με το οποίο υποβλήθηκε στο Γραφείο του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας το τελικό σχέδιο Αναφοράς από την Ομάδα Εργασίας.

13. Τα σχόλια που κατατέθηκαν κατά τη δημόσια διαβούλευση του σχεδίου της παρούσας υπουργικής απόφασης κατά τη διάρκεια της ανάρτησής του στο διαδικτυακό τόπο www.opengov.gr από τις 10 Αυγούστου 2018 έως τις 15 Σεπτεμβρίου 2018.

14. Το γεγονός ότι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1
Σκοπός

Με την παρούσα απόφαση ορίζεται το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας (Εθνική Στρατηγική για τα Δάση, ΕΣΔ), με το οποίο καθορίζονται οι αρχές και οι κατευθύνσεις της δασικής πολιτικής για την περίοδο 2018-2038, προσδιορίζονται συγκεκριμένοι στόχοι της πολιτικής αυτής, καθώς και οι αναγκαίοι πόροι και τα μέσα εφαρμογής της.

Άρθρο 2
Όραμα της Στρατηγικής

Στο πλαίσιο της ΕΣΔ υιοθετείται στη χώρα πρότυπο της μεσογειακής δασοπονίας με το εξής όραμα: «Εξασφάλιση της αειφορίας και αύξηση της συνεισφοράς των δασικών οικοσυστημάτων στην οικονομία της χώρας μέσω της πολυλειτουργικότητας, της προσαρμοστικότητας και της ενίσχυσης του κοινωνικοοικονομικού τους ρόλου, υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής».

Άρθρο 3
Μεσογειακή Δασοπονία

1. Υιοθετείται το πρότυπο της Μεσογειακής Δασοπονίας στη διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων της χώρας, προσαρμοσμένο στις βιοτικές και αβιοτικές συνθήκες της Ελλάδας, με εφαρμογή σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, με σαφή τεχνικό και οικονομικό σχεδιασμό, που θα διασφαλίζει αυξημένη ευελιξία και θα ενδυναμώνει τον πολυλειτουργικό ρόλο των δασικών οικοσυστημάτων.

2. Τα βασικά χαρακτηριστικά του προτύπου Μεσογειακής Δασοπονίας είναι:

• Η διαφοροποίησή του ως προς τα εργαλεία σχεδιασμού και τα μέσα μεταξύ των ποικίλων δασικών οικοσυστημάτων, ανάλογα με τις βιοκλιματικές ζώνες που αυτά απαντώνται.

• Η προσαρμογή του στις ιδιαιτερότητες των Ελληνικών δασικών οικοσυστημάτων και στην κλίμακα του μεσογειακού τοπίου, αναγνωρίζοντας την ιστορικότητά του και σεβόμενο την τοπική γνώση στη διαχείριση του, διατηρώντας έτσι το μωσαϊκό και την ποικιλία των χρήσεων γης.

• Ότι είναι ανοιχτό στη συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες, επιδεκτικό στην υιοθέτηση παραδοσιακών και καινοτόμων καλών πρακτικών που βασίζονται στη διεπιστημονικότητα και που διευκολύνει την επιστημονική συνεργασία και έρευνα.

• Η συμβολή του στην τοπική ανάπτυξη και απασχόληση συνεισφέροντας σημαντικά στο ΑΕΠ.

• Η αναγνώριση του ρόλου των μη δημόσιων δασικών οικοσυστημάτων στην επίτευξη των σκοπών της Στρατηγικής.

• Η αναγνώριση του ρόλου της βόσκησης αγροτικών και άγριων ζώων ως μέσο διαχείρισης των κατάλληλων προς τούτο δασικών οικοσυστημάτων.

• Ο στόχος της διατήρησης της μοναδικής παγκοσμίως βιοποικιλότητάς τους σε επίπεδο γενετικών πόρων, ειδών, οικοσυστημάτων και τοπίων, ως κιβωτούς της βιοποικιλότητας της ΕΕ και της δημιουργίας νέων προοπτικών αξιοποίησής τους σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες.

• Η αναγνώριση του ρόλου της θήρας στα μεσογειακά δασικά οικοσυστήματα και η περαιτέρω βελτιστοποίηση της ως εργαλείο περιβαλλοντικής διαχείρισης.

• Η προστασία των υγροτοπικών λειτουργιών σε πάσης φύσεως υγροτόπους και εντός αλλά και στην περιφερειακή ζώνη δασικών οικοσυστημάτων και αξιοποίηση των δασολιβαδικών συστημάτων.

• Η ικανότητά του να προστατεύει τα δασικά οικοσυστήματα από παράνομες ενέργειες καθώς και από βιοτικούς (ασθένειες, έντομα κ.α.) και αβιοτικούς παράγοντες (πυρκαγιές, κλιματική αλλαγή κ.α.) κυρίως μέσω της προληπτικής διαχείρισης και δευτερευόντως της καταστολής και αποκατάστασης.

• Ότι διαθέτει μεθόδους, εργαλεία και δεδομένα αποτίμησης της αξίας των δασικών οικοσυστημάτων και της συμβολής αυτών στο ΑΕΠ της χώρας και την ποιότητα ζωής των πολιτών, ώστε να αξιολογούνται τα αποτελέσματα της «μεσογειακής δασοπονίας» και να αναδεικνύεται η σημασία αυτών των οικοσυστημάτων, καθώς και το έργο των φορέων που τα διαχειρίζονται.

Άρθρο 4
Ορισμοί

1. Αειφόρος διαχείριση των δασών

Αειφόρος Διαχείριση των Δασών (Sustainable Forest Management) είναι η χρήση των δασικών οικοσυστημάτων κατά τέτοιο τρόπο και με τέτοιους ρυθμούς που επιτρέπουν να διατηρείται η βιοποικιλότητά τους, η ικανότητα αναγέννησής τους, η ζωτικότητά τους, καθώς και η ικανότητά τους να επιτελούν στο παρόν και στο μέλλον οικολογικές, οικονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες, σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, χωρίς να προκαλείται βλάβη σε άλλα οικοσυστήματα.

2. Αειφορία των δασικών καρπώσεων

Διαχείριση του δάσους με τέτοιον τρόπο, ώστε να διατηρείται η ικανότητά του να παρέχει διαρκώς και σε άριστο συνδυασμό: ξυλεία, προστασία, νερό, αναψυχή και λοιπά χρήσιμα αγαθά για τις σημερινές και για τις μελλοντικές γενιές του ανθρώπου.

3. Απογραφή δασών και παρακολούθηση

Η απογραφή δασών αναφέρεται στον υπολογισμό της ποσότητας των δασικών πόρων και στην περιγραφή των χαρακτηριστικών τους. Η Εθνική Απογραφή Δασών (ΕΑΔ, National Forest Inventory) παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους δασικούς πόρους σε επίπεδο χώρας.

Η παρακολούθηση εξασφαλίζεται από τις διαδοχικές ΕΑΔ, καθώς μέσα από τους στόχους που έχουν τεθεί από τη χώρα ή διεθνείς πολιτικές και υποχρεώσεις (π.χ. δείκτες LULUCF της ΕΕ, Forest Sustainable management του Forest Europe, κοκ.).

4. Αποδοτικότητα

Ο βαθμός στον οποίο αξιοποιούνται συγκεκριμένοι ανθρώπινοι και οικονομικοί πόροι με την ελάχιστη παραγωγή αποβλήτων και με τήρηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας, με ελαχιστοποίηση ή/ και εξάλειψη των καθυστερήσεων ή της διαφθοράς και χωρίς να θίγονται οι μελλοντικές γενιές

5. Αρχή της προφύλαξης

Η αρχή της προφύλαξης περιγράφεται διεξοδικά στο άρθρο 191 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Αφορά προσέγγιση για τη διαχείριση κινδύνων και συγκεκριμένα ορίζει ότι, όταν μια δραστηριότητα δημιουργεί απειλές για το περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία, πρέπει να λαμβάνονται μέτρα προφύλαξης, ακόμα και αν η σχέση αιτίας-αποτελέσματος δεν έχει πλήρως βεβαιωθεί επιστημονικά. Τα μέτρα προφύλαξης θα πρέπει να επανεξετάζονται με βάση τις νεότερες επιστημονικές πληροφορίες.

Η εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης αναφέρεται ουσιαστικά και στο Άρθρο 24 του Συντάγματος. «Για την διαφύλαξη του (ενν. του φυσικού περιβάλλοντος) το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά, ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας».

6. Βελτιστοποίηση

Βελτιστοποίηση είναι η διαδικασία της επιλογής των μέσων και των στόχων κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται η άριστη σχέση μεταξύ εισροών και εκροών.

7. Δάση

«Δάση» είναι οι φυσικές περιοχές που περιγράφονται στο άρθρο 3, παράγραφοι 1 έως και 5 του ν. 998/1979, όπως ισχύει.

Επίσης, το Σύνταγμα της Ελλάδος (Άρθρο 24) ορίζει ότι «ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά».

8. Δασική Υπηρεσία

Το σύνολο των κρατικών Υπηρεσιών (Hellenic Forest Service) που ασχολούνται με τη διαχείριση και προστασία των δασών και των δασικών οικοσυστημάτων γενικότερα, καθώς και με συναφείς δραστηριότητες. Περιλαμβάνει την Κεντρική Δασική Υπηρεσία, δηλαδή την ανώτατη ιεραρχικά και επιτελικά κρατική Υπηρεσία που ασχολείται με τα δασικά οικοσυστήματα της χώρας (σήμερα ταυτίζεται με τη Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας) και τις περιφερειακές και τοπικές Δασικές Υπηρεσίες (σήμερα υπάγονται στις Γενικές Δ/νσεις Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων και των Διευθύνσεων Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων).

9. Δασοπονία

Είναι η επιστήμη της διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών που εξυπηρετούν τις ανάγκες του ανθρώπου υπό το πρίσμα της αειφορίας των καρπώσεων. Μεγάλο μέρος της δασοπονίας αποτελείται από βιολογικές και κοινωνικοοικονομικές επιστήμες που εφαρμόζονται για τη διαχείριση και διατήρηση των δασικών οικοσυστημάτων, περιλαμβάνοντας και εξειδικευμένα αντικείμενα όπως είναι η αγροδασοπονία, η αστική δασοκομία, η δασική αναψυχή και η διαχείριση της άγριας πανίδας.

10. Διακυβέρνηση

Η διακυβέρνηση αναφέρεται στην εξέλιξη της κρατικής πολιτικής και στον τρόπο με τον οποίο αυτή εφαρμόζεται. Καλύπτει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των θεσμικών οργάνων, για την επιτυχημένη εφαρμογή της πολιτικής. Θεσμικά όργανα είναι γενικά τα όργανα που καθορίζουν τον τύπο του κανόνα (π.χ. κράτος δικαίου, δικαιώματα ιδιοκτησίας, κ.λπ.), λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους κοινωνικούς περιορισμούς (π.χ. πεποιθήσεις, παραδόσεις και κοινωνικές προδιαγραφές) που διαμορφώνουν τις ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις

11. Διακυβέρνηση Δασικού Οικοσυστήματος

Περιλαμβάνει τους τρεις πυλώνες της βιώσιμης ανάπτυξης, δηλαδή το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία και εξειδικεύεται στην ορθολογική διαχείριση και προστασία των πρωτογενών και δευτερογενών προϊόντων του οικοσυστήματος της κάλυψης των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και της οικονομικής απόδοσης.

12. Καινοτομία

Καινοτομία είναι η παραγωγή νέων προϊόντων, διαδικασιών ή/και υπηρεσιών, ή η βελτιστοποίηση τους στο βαθμό που βρίσκουν άμεση εφαρμογή.

13. Κλιματική αλλαγή

Η αλλαγή του κλίματος, η οποία αποδίδεται άμεσα ή έμμεσα σε ανθρωπογενή δραστηριότητα που μεταβάλλει τη σύνθεση της ατμόσφαιρας του πλανήτη (μέσω των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου) και η οποία προστίθεται στις φυσικές κλιματικές διακυμάνσεις που παρατηρούνται κατά τη διάρκεια συγκρίσιμων χρονικών περιόδων.

14. Κλιματική αλλαγή και μετριασμός

Η προσπάθεια για τον περιορισμό των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου ή την ενίσχυση της απομάκρυνσης τους από την ατμόσφαιρα.

15. Κλιματική αλλαγή και προσαρμογή

Η διαδικασία προσαρμογής των φυσικών ή ανθρώπινων συστημάτων στις πραγματικές ή τις αναμενόμενες στο μέλλον αλλαγές του κλίματος και των επιπτώσεών τους.

16. Υπηρεσίες δασικών οικοσυστημάτων

Οι υπηρεσίες δασικών οισκοσυστημάτων ορίζονται ως εκείνα τα οφέλη τα οποία παρέχονται από τα δασικά οικοσυστήματα ικανοποιώντας ανθρώπινες ανάγκες, ενώ ταυτόχρονα εκπληρώνουν τις απαιτήσεις και άλλων ειδών της φύσης.

17. Σύμβαση του Άαρχους

Η Σύμβαση του Άαρχους αφορά στην πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και στην πρόσβαση στην δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα. Έχει υπογραφεί από την Ελλάδα στις 25 Ιουνίου 1998 και κυρώθηκε από τη χώρα μας με τον ν. 3422/12-12-2005 (ΦΕΚ Α΄ 303/13-12-2005).

Άρθρο 5
Οριζόντιοι Άξονες Στρατηγικής

1. Οριζόντιος Άξονας (ΟΑ) 1: Διακυβέρνηση Δασικού Τομέα.

Ο ευρύτερος στόχος του συγκεκριμένου θεματικού άξονα είναι η καλή διακυβέρνηση. Οι πέντε βασικές αρχές που τη διέπουν και που έχουν γίνει ευρέως αποδεκτές, σύμφωνα με την Οικονομική Επιτροπή για την Ευρώπη των Ηνωμένων Εθνών (UNECE), είναι:

• Συμμετοχή: ο βαθμός της συμμετοχής όλων των κοινωνικών εταίρων.

• Σεβασμός στον πολίτη: ο βαθμός ανάπτυξης και διαχείρισης υλοποιούμενων κανόνων, χωρίς να βλάπτονται άνθρωποι ή να προκαλούνται διαμαρτυρίες.

• Διαφάνεια: ο βαθμός σαφήνειας και διαφάνειας με τον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις.

• Λογοδοσία: ο βαθμός στον οποίο οι πολιτικοί παράγοντες είναι υπεύθυνοι για την κοινωνία αναφορικά με αυτά που λένε και κάνουν.

• Δικαιοσύνη: ο βαθμός στον οποίο οι κανόνες ισχύουν εξίσου για όλους (ισοτιμία).

1.1 Γενικοί Στόχοι (ΓΣ).

1.1.1. Άνοιγμα στον πολίτη μέσα από συμμετοχικές διαδικασίες για την ενίσχυση της δημόσιας συμμετοχής στη λήψη των αποφάσεων.

1.1.2. Ανασυγκρότηση κεντρικών και περιφερειακών δομών Δασικής Υπηρεσίας και καθετοποίηση αυτών, η οποία θα στοχεύει στη βελτιστοποίηση της αειφορικής διαχείρισης των υπηρεσιών οικοσυστήματος και των δασικών προϊόντων.

1.1.3. Δικτύωση και συνέργειες θεσμικών και μη φορέων που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα για την ενίσχυση της δημόσιας συμμετοχής, την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της απλοποίησης των διαδικασιών.

1.1.4. Ενίσχυση της ψηφιακής σύγκλισης με τη χρήση σύγχρονων ψηφιακών εργαλείων στον τομέα των δασικών οικοσυστημάτων.

1.2. Κατευθύνσεις δράσεων.

1.2.1. ΓΣ 1, 2 και 3: Ανάπτυξη ανοικτών και συμμετοχικών διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο μεταξύ θεσμικών και μη φορέων και ανάπτυξη θεσμοθετημένων συνεργασιών της Δασικής Υπηρεσίας με άλλες δομές του Δημοσίου και της κοινωνίας των πολιτών.

1.2.2. ΓΣ 1, 2, 3 και 4: Επανεξέταση και θεσμοθέτηση των δομών της κεντρικής Δασικής Υπηρεσίας και των περιφερειακών δασικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να θεσμοθετηθούν και να συμπεριλάβουν σε υφιστάμενες και νέες δομές τους στόχους της ΕΣΔ. Υπάρχει γενική αντίληψη για ανάγκη σημαντικών αλλαγών στην κατεύθυνση της δημιουργίας καθετοποιημένης δομής των Δασικών Υπηρεσιών μετά από στοιχειοθετημένο σχεδιασμό και κατάλληλη προετοιμασία. Αυτό όμως οφείλει να εξετασθεί με αντικειμενικό τρόπο, στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνικών δεδομένων και να συγκριθεί με την προ του 1990 δομή ενιαίας Δασικής Υπηρεσίας, ώστε να σχεδιαστεί με αποτελεσματικό τρόπο προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

1.2.3. ΓΣ 2 και 4: Κάλυψη των νέων αναγκών (π.χ. ανασυγκρότηση νομοθεσίας, ολοκλήρωση της κύρωσης των Δασικών Χαρτών στο πλαίσιο του Εθνικού Κτηματολογίου, εκσυγχρονισμός εργαλείων προστασίας και διαχείρισης, ποιοτικό επιστημονικό προσωπικό, σύνδεση και επικοινωνία των διεθνών πολιτικών και υποχρεώσεων με τη δασική πράξη, κ.λπ.) με βάση τους συνολικούς στόχους ΕΣΔ.

1.2.4. ΓΣ 2 και 4: Βελτίωση της αποδοτικότητας της Δασικής Υπηρεσία με την ενίσχυση της με νέο διεπιστημονικό προσωπικό και την εξειδικευμένη επιμόρφωση των υφιστάμενων στελεχών της.

1.2.5. ΓΣ 1, 2, 3 και 4: Διασύνδεση όλων των Σχεδίων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΠΠ) που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα με τις δασοπονικές μελέτες, την εφαρμογή των νέων προδιαγραφών διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων και την τυποποίηση διαδικασιών και προτύπων, ώστε η διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων να παραμένει σύγχρονη και λειτουργική με πρόβλεψη της μελλοντικής εξέλιξης του δασικού οικοσυστήματος και των παραγωγικών δυνατοτήτων του και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας (γενετικών πόρων, ειδών, οικοτόπων και τοπίων) στα πλαίσια της αρχής της αειφορίας και της προφύλαξης.

1.2.6. ΓΣ 1, 2 3 και 4: Ανάπτυξη διαδικτυακών ανοικτών ενιαίων πυλών και γεωχωρικών βάσεων δεδομένων ενημέρωσης, διαχείρισης και παρακολούθησης για όλες τις Υπηρεσίες που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα. Προσβασιμότητα των βάσεων δεδομένων στο κοινωνικό σύνολο.

1.2.7. ΓΣ 1, 2 και 3: Προώθηση της ευαισθητοποίησης, της ενημέρωσης και της εκπαίδευσης των πολιτών για θέματα που αφορούν στην αξία, την προστασία, την αειφορική διαχείριση και την αποκατάσταση των δασικών οικοσυστημάτων, την πρόληψη απειλών στα δασικά οικοσυστήματα (βλ. πυρκαγιές, αλλαγές χρήσης γης, λαθροϋλοτομία, λαθροθηρία, ξενικά είδη κοκ) και τον ρόλο των δασών στον μετριασμό και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

1.3 Δείκτες παρακολούθησης

1.3.1. Αριθμός και έκταση εφαρμογής νέων τεχνολογιών και αξιολόγηση της αποδοτικότητάς τους και των νέων αναγκών ανά πενταετία.

1.3.2. Αριθμός και μέλη νέων δικτύων συνεργασιών διαφόρων φορέων (π.χ. Φορείς Διαχείρισης ΠΠ, εθελοντικές οργανώσεις, κ.λπ.).

1.3.3. Επαρκής στελέχωση των οργανικών μονάδων με επιστημονικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό σύμφωνα με τα οργανογράμματά τους, συμπεριλαμβάνοντας και νέες ειδικότητες (π.χ. Νομικοί, Τοπογράφοι, Βιολόγοι, Γεωλόγοι, κ.λπ.).

1.3.4. Κατάλληλη αξιοποίηση του υφιστάμενου προσωπικού με βάση την εξειδίκευση την εκπαίδευση και τις δεξιότητές τους (Αριθμός προσωπικού/ha ανά κατηγορία/ειδικότητα).

1.3.5. Θεσμοθέτηση και περαιτέρω η υλοποίηση διαδικασιών συνεργασίας διαφορετικών δομών (Αριθμός διυπουργικών και διατμηματικών αποφάσεων και συνεργασιών σε εθνικό επίπεδο).

1.3.6. Βαθμός εφαρμογής των νέων προδιαγραφών σύνταξης Διαχειριστικών Σχεδίων, (π.χ. δασοπονικές μελέτες και άλλες δασικές διαχειριστικές μελέτες, Διαχειριστικά Σχέδια Βόσκησης, ενιαία σχέδια αντιπυρικής προστασίας) σε σχέση με το σύνολο των διαχειριζόμενων δασικών οικοσυστημάτων και σε σχέση με το σύνολο των δασικών οικοσυστημάτων.

1.3.7. Δημιουργία διαδικτυακών πυλών και γεωχωρικών βάσεων δεδομένων και διατήρηση αυτών (ετήσιος αριθμός ενημερώσεων, επισκεψιμότητα).

1.3.8. Στοιχεία χρηματοδότησης για την προστασία και διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων.

2. Οριζόντιος Άξονας 2: Απογραφή - Παρακολούθηση

Τα αποτελέσματα της ΕΑΔ χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη: πολιτικών αποφάσεων (π.χ. στο σχεδιασμό εθνικής στρατηγικής για τα δάση), οικονομικών αποφάσεων (π.χ. επενδύσεις), της κατάρτισης και υποστήριξης του δασολογίου, επιστημονικών πρωτοβουλιών, καθώς και για την κάλυψη εθνικών και διεθνών υποχρεώσεων (π.χ. ΕΛΣΤΑΤ, EUROSTAT, απογραφές αερίων του θερμοκηπίων από τον τομέα LULUCF).

Οι μέθοδοι απογραφής των δασικών οικοσυστημάτων διαφέρουν από χώρα σε χώρα, αλλά σε όλες τις περιπτώσεις στηρίζονται στην τηλεπισκόπηση (χρήση αεροφωτογραφιών ή/και δορυφορικών εικόνων) και σε δειγματοληπτικές μετρήσεις πεδίου. Οι απογραφές πα-

ρέχουν πληροφορίες σχετικά με την υγεία των δασικών οικοσυστημάτων, τον ξυλώδη όγκο ανά είδος, την προσαύξηση και, σε κάποιες περιπτώσεις, με άλλες μεταβλητές που δεν έχουν σχέση με το ξύλο (π.χ. βιοποικιλότητα).

2.1. Γενικοί Στόχοι

Η δημιουργία ενός μόνιμου και ευέλικτου μηχανισμού εθνικής απογραφής και παρακολούθησης των δασικών οικοσυστημάτων ο οποίος θα:

2.1.1. έχει ως βάση την Κεντρική Δασική Υπηρεσία και θα υλοποιείται σε άμεση συνεργασία με τις περιφερειακές μονάδες της,

2.1.2. συνεργάζεται με άλλους φορείς που ασχολούνται με απογραφές και παρακολουθήσεις με στόχο την ενοποίηση εθνικών και ευρωπαϊκών βάσεων δεδομένων (π.χ. καταγραφή βοσκοτόπων από το ΥΠΑΑΤ, Τμήμα Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ, εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς φορείς, κ.τ.λ.),

2.1.3. απογράφει όχι μόνον κλασσικές μεταβλητές αλλά και άλλες οι οποίες παρουσιάζουν εθνικό ενδιαφέρον ή σχετίζονται με ευρωπαϊκές και διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας (π.χ. βιοποικιλότητα, απογραφές αερίων του θερμοκηπίου από τον τομέα LULUCF),

2.1.4. συμβάλλει στη δημιουργία εθνικών, ενημερωμένων βάσεων δεδομένων ανοικτής πρόσβασης συμβατών με διεθνείς προδιαγραφές (π.χ. IN5PIKE).

2.2 Κατευθύνσεις δράσεων

2.1.1 Καθορισμός προδιαγραφών απογραφής και παρακολούθησης των δασικών οικοσυστημάτων, καταμερισμός των ρόλων των εμπλεκόμενων φορέων, υλοποίηση μέσα από συνέργειες αρμόδιων δημόσιων φορέων (Δασική Υπηρεσία, εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα) και με τη συνεργασία ιδιωτών (ειδικοί, ΜΚΟ, πολίτες).

2.2.2. Βελτίωση των νομικών εργαλείων απογραφής και παρακολούθησης (π.χ. δασικοί χάρτες στο πλαίσιο του Εθνικού Κτηματολογίου, δασολόγιο, διασύνδεση δασικών διαχειριστικών μελετών) για τη θεσμική θωράκιση των δασικών οικοσυστημάτων.

2.2.3. Δημιουργία εθνικού δικτύου δειγματοληπτικών επιφανειών για την παρακολούθηση των δασικών οικοσυστημάτων.

2.2.4. Δημιουργία και διαχείριση εθνικής ανοικτής βάσης δασικών δεδομένων με σκοπό τη διαφάνεια και τη δημοσίευση αποτελεσμάτων σε τακτικές και έκτακτες (όταν αυτό απαιτείται) απολογιστικές αναφορές για την παρακολούθηση δεικτών, όπως αυτοί απορρέουν από εθνικές και διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας.

2.2.5. Η παρακολούθηση και η απογραφή των δασικών οικοσυστημάτων να γίνεται σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες που προβλέπονται από την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας και των διεθνών συμβάσεων.

2.3 Δείκτες παρακολούθησης.

2.3.1. Υλοποίηση απογραφής εντός πρώτης πενταετίας (ΝΑΙ/ΟΧΙ).

2.3.2. Δημιουργία σχετικής ανοικτής βάσης δεδομένων και διατήρηση αυτής (ετήσιος αριθμός ενημερώσεων, επισκεψιμότητα).

2.3.3. Αριθμός αναφορών παρακολούθησης ανά πενταετία.

2.3.4. Λόγος έκτακτων έναντι τακτικών αναφορών ανά δεκαετία.

2.3.5. Αριθμός μεταβλητών που μετρούνται σε σχέση με αυτούς που προτείνονται στην ΕΣΔ (ποσοστό) ανά δεκαετία.

2.3.6. Αριθμός μεταβλητών που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη διεθνών υποχρεώσεων της χώρας (αριθμός) ανά δεκαετία.

2.3.7. Ποσοστό κύρωσης των δασικών χαρτών επί της έκτασης του συνόλου των δασικών οικοσυστημάτων (εντός πρώτης πενταετίας) και ποσοστό της έκτασης των δασικών χαρτών που επικαιροποιήθηκε (κάθε δέκα χρόνια).

2.3.8. Ποσοστό ανάπτυξης δασολογίου επί της έκτασης των δασικών οικοσυστημάτων που περιλαμβάνονται στους δασικούς χάρτες.

2.3.9. Αριθμός δασικών οικοσυστημάτων με διαχειριστική μελέτη σε στάδιο υλοποίησης (ενεργή) σε σχέση με τα δασικά οικοσυστήματα χωρίς διαχειριστική μελέτη

3. Οριζόντιος Άξονας 3: Έρευνα - καινοτομία.

Η ανάπτυξη της δασικής έρευνας, της καινοτομίας στη διαχείριση και στα παραγόμενα προϊόντα, καθώς και της κατάρτισης των ενδιαφερομένων οφείλει να είναι συνδεδεμένη με τις ανάγκες της δασικής πράξης, αλλά και τις ανάγκες της κοινωνίας, δίνοντας έμφαση και στην κλιματική αλλαγή, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και της οικονομίας του δάσους.

3.1. Γενικοί Στόχοι

3.1.1. Ενίσχυση της δασικής έρευνας προς υποστήριξη των αναγκών της Ελληνικής Δασοπονίας και σε εφαρμογή των εθνικών και διεθνών απαιτήσεων.

3.1.2. Ενίσχυση της καινοτομίας σε προϊόντα, υπηρεσίες ή/ και διαχείριση.

3.1.3. Διαρκής κατάρτιση, εκπαίδευση και ενημέρωση των εργαζομένων που συνδέονται με τα δασικά οικοσυστήματα με στόχο την ενσωμάτωση στη δασική πράξη των αποτελεσμάτων της έρευνας, της καινοτομίας και των διεθνών πρακτικών και πολιτικών.

3.2. Κατευθύνσεις δράσεων

3.2.1. ΓΣ 1, 2, 3: Δημιουργία και λειτουργία ανοικτής δομής για τη συλλογή και διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και κατάλληλη αξιοποίησή τους.

Η δημιουργία Δομής (Στελεχωμένου Γραφείου -ή/ και Μηχανισμού) που θα συλλέγει, θα αξιοποιεί και θα πραγματοποιεί τη διασύνδεση της έρευνας με τη δημιουργία, την εφαρμογή και την προώθηση καινοτόμων υπηρεσιών και προϊόντων. Η Δομή αυτή μπορεί να γίνει μέσω διαδραστικής συνεργασίας ερευνητικών φορέων, ακαδημαϊκής κοινότητας, σχετικών επιχειρήσεων και Δασικής Υπηρεσίας ώστε να εξασφαλίζεται και η κατάρτιση ενδιαφερόμενων. Συγκεκριμένα προτείνεται η Δομή αυτή να αναλαμβάνει τις παρακάτω υποχρεώσεις:

• Δημιουργία εθελοντικού επιστημονικού μητρώου στελεχών της Δασικής Υπηρεσίας, στο οποίο θα καταγράφονται τα στελέχη της Υπηρεσίας σε σχέση με τις εξειδικεύσεις τους (διδακτορικοί και μεταπτυχιακοί τίτλοι, σεμινάρια εκπαίδευσης, ενασχόληση με εθνικά και διεθνή ερευνητικά έργα) ώστε να αξιοποιούνται οι δυναμικές της Δασικής Υπηρεσίας για έρευνα και τεχνολογία.

• Δημιουργία αποθετηρίου ερευνών και καινοτόμων εργαλείων που σχετίζονται με πρακτικές εφαρμογές σε δασικά οικοσυστήματα.

• Αποτύπωση των αναγκών της Δασικής Υπηρεσίας και Υπηρεσιών που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα και συγκέντρωση ερωτημάτων από τις περιφερειακές υπηρεσίες, σε ό,τι αφορά στην έρευνα και την καινοτομία και προτεραιοποίηση των αναγκών, για την προώθηση τους προς τους ερευνητικούς φορείς υπό τη μορφή πίνακα προτεραιοτήτων έρευνας και καινοτομίας.

• Αξιολόγηση, ανάδειξη και προώθηση όλων των ώριμων προς εφαρμογή αποτελεσμάτων και σύνδεση με μέσα χρηματοδότησης του ΥΠΕΝ και άλλων φορέων. Ιδιαίτερα σε μακροχρόνιες έρευνες, υποστήριξη στην οικονομική ενίσχυση αυτών των ερευνών, μετά από ανοικτές διαδικασίες αξιολόγησης.

• Εφαρμογή επιτυχημένων καινοτομιών στη διαχείριση και καινοτόμων προϊόντων σε ευρύτερη κλίμακα (π.χ. γνώσεις που προέκυψαν από προγράμματα έρευνας και πιλοτικών εφαρμογών) στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

• Αξιολόγηση και προώθηση/υποστήριξη προτάσεων για νέες ερευνητικές προσπάθειες ή μεταφορά γνώσης από ερευνητικούς και επιχειρηματικούς φορείς (π.χ. νέες τεχνολογίες, καινοτόμες εφαρμογές).

• Καταγραφή των αναγκών της αγοράς και ενίσχυση/διευκόλυνση/υποστήριξη της συνεργασίας ιδιωτών που δραστηριοποιούνται σε τομείς σχετικούς με τα δασικά οικοσυστήματα με σχετικούς ερευνητικούς φορείς για τη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων.

• Εισήγηση θεματολογίας και συνεργασία φορέων έρευνας (π.χ. με ΓΓΕΤ, ΕΛΙΔΕΚ) στις προκηρύξεις προγραμμάτων χρηματοδότησης ώστε να συμπεριλαμβάνονται οι προτεραιότητες της ΕΣΔ. Επιπλέον, εξασφάλιση της υποστήριξης ερευνητικών φορέων (π.χ. επιστολές εκδήλωσης ενδιαφέροντος, συμμετοχή ως παρατηρητής, κ.λπ.) που συμμετέχουν σε Ευρωπαϊκές ερευνητικές προτάσεις που άπτονται θεμάτων ενδιαφέροντος για τη χώρα μας.

• Προώθηση της συνεργασίας περιφερειακών υπηρεσιών με τους εθνικούς και διεθνείς ερευνητικούς φορείς στο πλαίσιο Ευρωπαϊκών και εθνικών ερευνητικών έργων και προγραμμάτων πιλοτικής εφαρμογής δράσεων προς μεταφορά τεχνογνωσίας διά ζώσης και αλληλεπίδρασης ως προς την υλοποίηση των αποτελεσμάτων και καλών πρακτικών άλλων χωρών.

• Διαμεσολάβηση, μέσω θεσμοθετημένης διαδικασίας, μεταξύ ερευνητικών φορέων και περιφερειακών δασικών υπηρεσιών (περιλαμβανομένης της υποστήριξης για εξεύρεση πιστώσεων για την οργάνωση πιλοτικών προγραμμάτων), ώστε να βελτιωθούν οι χρηματοδοτήσεις έρευνας και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της στην πράξη.

• Υποστήριξη εκδόσεων, σε συνεργασία με ερευνητικούς φορείς, που θα συμβάλουν στην ενημέρωση σχετικά με τα αποτελέσματα της έρευνας και άλλες νέες γνώσεις των ιδιωτών και φορέων της πράξης.

3.2.2. ΓΣ 1, 2 και 3: Αμφίδρομη επικοινωνία της έρευνας και της καινοτομίας μεταξύ θεσμικών και μη φορέων.

Κρίνεται απαραίτητη η επικοινωνία μεταξύ φορέων και η επιμόρφωση για την καινοτομία στη διαχείριση, στη δημιουργία καινοτόμων προϊόντων, και ενσωμάτωση των διεθνών πρακτικών και πολιτικών. Συγκεκριμένα:

• Καθιέρωση συστηματικής εκπαίδευσης του προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας και Υπηρεσιών που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα σε θέματα έρευνας και καινοτομίας καθώς και εργαζομένων στους Δασικούς Συνεταιρισμούς και στη Δασική Βιομηχανία.

• Ανάπτυξη συνεργείων μεταξύ της Δασικής Υπηρεσίας, των Υπηρεσιών που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα, των εκπαιδευτικών δομών (που παρέχουν δασική εκπαίδευση) και των ερευνητικών οργανισμών της χώρας για τη συνεργασία με τις χώρες της Μεσογείου και των Βαλκανίων στους τομείς της δασικής εκπαίδευσης και έρευνας.

• Απλοποίηση των διαδικασιών και άλλα μέτρα για τη διευκόλυνση και την ενίσχυση της συμμετοχής, μέσω συνεργασιών με ερευνητικούς φορείς, των περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών σε προγράμματα εφαρμογής.

3.2.3. ΓΣ 1, 2 και 3: Καλύτερη αξιοποίηση των Πανεπιστημιακών Δασών και άλλων Δασών, με προτεραιότητα εκείνων του Δικτύου Natura 2000 για την ενίσχυση της καινοτομίας και της προσαρμογής καλών πρακτικών από άλλες χώρες ή τομείς.

Πανεπιστημιακά δάση καθώς και άλλα δάση και δασικές εκτάσεις μπορούν να αποτελέσουν τις βασικές μονάδες εφαρμογής καινοτόμων πρακτικών ή πεδίο εφαρμογής καλών πρακτικών από άλλες χώρες ή τομείς. Συγκεκριμένα προτείνεται η ενημέρωση και επιμόρφωση στελεχών των αρμόδιων φορέων, Υπηρεσιών και Δασικών Συνεταιρισμών για την αποδοχή και εφαρμογή ερευνών, καινοτόμων εφαρμογών και δημιουργία καινοτόμων προϊόντων.

3.3. Δείκτες παρακολούθησης

3.3.1. Δημιουργία και λειτουργία Δομής Έρευνας, Καινοτομίας και Κατάρτισης: Δυνατότητα άμεσης υλοποίησης, 1η 5ετία: ΝΑΙ/ΟΧΙ.

3.3.2. Συστηματική κατάρτιση του προσωπικού της Δασικής Υπηρεσίας σε θέματα έρευνας και καινοτομίας. Δείκτης 1=αριθμός επιμορφωτικών σεμιναρίων ΙΝΕΠ ή άλλων αναγνωρισμένων φορέων/αριθμός μετεχόντων/αριθμός συμμετεχόντων με σχετικά καθήκοντα(2η 5ετία) Επιτυχία: >=2 προγράμματα/5ετία, >=20 μετέχοντες, >=5 σε σχετική θέση. Δείκτης 2=αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων με κύριο ή βασικό αντικείμενο τη διεθνή δασική πολιτική και τους σχετικούς διεθνείς μηχανισμούς. Επιτυχία:>1/έτος με >=5 μτπχ φοιτητές.

3.3.3. Αριθμός φυλλαδίων (newsletters), δελτίων τύπου και δημοσιεύσεων στα ΜΜΕ υλικού αναφορικά με την δασική έρευνα και την ενημέρωση υπηρεσιών, σχετικών φορέων και του ευρύτερου κοινού.

3.3.4. Θεσμοθέτηση ανοιχτών αδειών και ευρεσιτεχνιών, αξιοποίηση προϊόντων καινοτομίας.

3.3.5. Εκτάσεις εφαρμογής καινοτόμου διαχείρισης και αριθμός παραγωγής καινοτόμων προϊόντων.

3.3.6. Αριθμός ερευνητών ανά φορέα.

3.3.7. Αριθμός δημοσιεύσεων ανά φορέα και ανά θεματικό άξονα της ΕΣΔ.

3.3.8. Αριθμός ερευνητικών έργων στα οποία συμβάλλουν οι περιφερειακές Δασικές Υπηρεσίες.

3.3.9. Στοιχεία χρηματοδότησης για την ενίσχυση της δασικής έρευνας για την εξυπηρέτηση των διαχειριστικών στόχων που τίθενται από την Κεντρική Δασική Υπηρεσία.

Άρθρο 6
Κάθετοι Άξονες Στρατηγικής

1. Κάθετος Άξονας 1: Οικονομία του δάσους

Η οικονομική σημασία των δασικών οικοσυστημάτων είναι σημαντική. Στη χώρα μας είναι υποτιμημένη. Τα δασικά οικοσυστήματα αποτελούν έναν από τους πυλώνες ανάπτυξης της χώρας, ο οποίος συμβάλει στην παροχή απασχόλησης και στη δημιουργία εισοδήματος, διαθέτοντας ένα δυναμικό ανάπτυξης που μάλλον δεν αξιοποιείται επαρκώς και με ορθολογικό τρόπο.

Η ξυλεία παραμένει η κύρια πηγή εσόδων από τα δασικά οικοσυστήματα, καθώς είναι η πρώτη ύλη για μια μακρά αλυσίδα εμπορικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων. Η χρήση της δασικής βιομάζας στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι μια εναλλακτική αξιοποίηση με πολλές προοπτικές, εφόσον παραχθεί με αειφορικό τρόπο και σεβασμό προς το φυσικό περιβάλλον και τις τοπικές κοινωνίες. Εκτός από ξύλο όμως, τα δασικά οικοσυστήματα παράγουν και μια σειρά από μη ξυλώδη προϊόντα όπως είναι η ρητίνη, τα μανιτάρια, το μέλι, τα αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά, κ.τ.λ. Παρέχουν επίσης ουσιαστικές υπηρεσίες δασικών οικοσυστημάτων: προστατευτικές (βιοποικιλότητας, ανθρώπινων εγκαταστάσεων από φυσικούς κινδύνους, εδάφους από διάβρωση, υδάτινων πόρων), αναψυχής (φυσικές εμπειρίες, περιβαλλοντική εκπαίδευση, θήρα) και ρυθμιστικές (του κλίματος, του κύκλου του νερού, της ποιότητας της ατμόσφαιρας, του διοξειδίου του άνθρακα). Τα περισσότερα μη ξυλώδη προϊόντα παράγονται μέσω ξεπερασμένου θεσμικού πλαισίου που δεν προωθεί τη συστηματική εκμετάλλευση και την ένταξη τους σε σχετικές αγορές προϊόντων. Παρότι πολλές από τις υπηρεσίες δασικών οικοσυστημάτων δεν αποτιμώνται σε οικονομικούς όρους, αποτελούν μία δυναμική βάση ανάπτυξης δραστηριοτήτων που συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη.

Η διασφάλιση της αειφόρου διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να δημιουργηθεί το κατάλληλο πλαίσιο για την αξιοποίηση των υπηρεσιών του με ισόρροπο τρόπο, διατηρώντας και βελτιώνοντας τους δασικούς πόρους και ενθαρρύνοντας τη διαφοροποιημένη παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών σε μακροχρόνια βάση, μέσω ενός επαρκούς και σταθερού θεσμικού πλαισίου.

Επισημαίνεται ότι οι οριζόντιοι άξονες εμπεριέχουν γενικούς στόχους και αντίστοιχες κατευθύνεις που αφορούν τον άξονα της οικονομίας του δάσους.

1.1 Γενικοί Στόχοι

1.1.1. Αύξηση της συμβολής του δασικού τομέα στο ΑΕΠ της χώρας

1.1.2. Βελτίωση της μεθοδολογίας καταγραφής των παραγομένων προϊόντων και υπηρεσιών του δάσους με έμφαση στην απασχόληση και στον κοινωνικοοικονομικό ρόλο των δασικών οικοσυστημάτων.

1.1.3. Αναγνώριση, καταγραφή, αποτίμηση και ανάδειξη υπηρεσιών οικοσυστήματος με έμφαση σε εκείνες που μπορούν και πρέπει να συμπεριληφθούν άμεσα στον υπολογισμό του ΑΕΠ της χώρας.

1.1.4. Αναγνώριση της αξίας και ενίσχυση της συμβολής των δασικών οικοσυστημάτων στη βιοοικονομία και στην κυκλική οικονομία.

1.2 Κατευθύνσεις δράσεων

1.2.1. ΓΣ1 και 4: Θεσμικές παρεμβάσεις για ενσωμάτωση στο ΑΕΠ τομέων δασοπονικών δραστηριοτήτων που δεν περιλαμβάνονται σήμερα:

• Παραγωγή ξυλείας και βιομάζας από φυτείες (δημόσιες ή ιδιωτικές)) καθώς και των μη ξυλωδών δασικών προϊόντων.

• Το σύνολο του δευτερογενούς τομέα (που σχετίζεται με την παραγωγή ξύλου και άλλων προϊόντων και υπηρεσιών) καθώς και του τομέα υπηρεσιών δασικής φύσεως.

1.2.2. ΓΣ 1 και 3: Δημιουργία σύγχρονου θεσμικού πλαισίου για περισσότερο προσοδοφόρα και με πιο φιλοπεριβαλλοντικές διαδικασίες ένταξη στην αγορά παραδοσιακών ή μη δραστηριοτήτων με αγοραία αξία (π.χ. συλλογή μανιταριών, αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, κ.α.).

1.2.3. ΓΣ 1, 2 και 4: Αναδιαμόρφωση του συστήματος αξιοποίησης της παραγωγής ξύλου στη βάση ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού της παραγωγής και με στόχο τη διαφοροποιημένη παραγωγή προϊόντων που ζητούνται από την αγορά.

• Έρευνα αγοράς για τη μελλοντική ζήτηση προϊόντων ξύλου και ανάλογη τροποποίηση της τυποποίησης των προϊόντων ξύλου.

• Διερεύνηση των δυνατοτήτων αύξησης της αειφορικής κάρπωσης στο επίπεδο της ετήσιας προσαύξησης στα ξυλοπαραγωγικά δασικά οικοσυστήματα.

• Αξιολόγηση των συστημάτων παραγωγής ξύλου στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ασφάλειας των εργαζομένων, του παραγομένου καλής ποιότητας ξύλου, της αναγέννησης των δασικών οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών οικοσυστήματος.

• Ενίσχυση της παραγωγής προϊόντων με μεγαλύτερη διάρκεια ζωής για διατήρηση του δεσμευμένου άνθρακα.

1.2.4. ΓΣ 1, 2, 3 και 4: Αειφορική αξιοποίηση της δασικής βιομάζας στην παραγωγή ενέργειας.

1.2.5. ΓΣ 1, 2 και 4: Πιστοποίηση αειφορικής διαχείρισης δασικών οικοσυστημάτων και αναπαραγωγικού υλικού και πιστοποίηση των παραγόμενων προϊόντων ξυλωδών και μη προϊόντων.

1.2.6. ΓΣ 1, 2, 3 και 4: Αποκατάσταση και διατήρηση της καλής ποιότητας δασοκάλυψης μέσω αναδασώσεων και δασώσεων για την αντιμετώπιση φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών. Ανόρθωση υποβαθμισμένων δασικών οικοσυστημάτων. Αξιοποίηση των δασωμένων αγρών προς όφελος της εθνικής οικονομίας και ενθάρρυνση της αγροδασοπονίας.

1.2.7. ΓΣ 2 και 1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στο δασικό χώρο υπό το πρίσμα της αειφορίας και της αρχής της προφύλαξης, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες για νέες αγορές και οικονομικές δραστηριότητες

σε σχέση με όλα τα συναφή αγαθά και υπηρεσίες των δασικών οικοσυστημάτων (με έμφαση και σύνδεση με άλλες οικονομικές και δασικές δραστηριότητες αναψυχής, όπως ο οικοτουρισμός και η θήρα) και βελτίωση του επιπέδου επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης των εργαζόμενων στο δασικό τομέα.

1.2.8. Ανανέωση των προδιαγραφών σύνταξης διαχειριστικών σχεδίων, οι οποίες θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν όλα τα προϊόντα του δάσους (ξυλώδη και μη), καθώς και τις υπηρεσίες δασικών οικοσυστημάτων.

1.3 Δείκτες παρακολούθησης.

Σε όλους του δείκτες χρειάζεται παρακολούθηση (ετήσια μεταβολή).

1.3.1. Μεταβολή στη συμβολή της δασοπονίας στο ΑΕΠ της χώρας (σε απόλυτες τιμές - € και επί τοις εκατό - %).

1.3.2. Αριθμός θεσμικών παρεμβάσεων (για ενσωμάτωση στο ΑΕΠ τομέων δασοπονικών δραστηριοτήτων - διαδικασιών καταγραφής των παραγομένων προϊόντων και υπηρεσιών του δάσους - θεσμικού πλαισίου για την ένταξη στον οικονομικό κύκλο παραδοσιακών ή μη δραστηριοτήτων με αγοραία αξία).

1.3.3. Ποσότητες παραγόμενων προϊόντων ξύλου ανά κατηγορία.

1.3.4. Ποσότητες παραγόμενων μη ξυλωδών προϊόντων ανά είδος.

1.3.5. Ποσότητες παραγόμενης βιομάζας νια ενέργεια ανά κατηγορία προϊόντος.

1.3.6. Ύψος καρπώσεων και ετήσιας προσαύξησης των ξυλοπαραγωγικών δασών.

1.3.7. Αριθμός και έκταση πιστοποιημένων για αειφορική διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων.

1.3.8. Ποσότητες πιστοποιημένου αναπαραγωγικού-φυτευτικού υλικού.

1.3.9. Ποσότητες πιστοποιημένων προϊόντων του δάσους.

1.3.10. Έκταση αναδασώσεων και δασώσεων - ανορθωμένων δασικών οικοσυστημάτων - αξιοποιημένων δασωμένων αγρών - αγροδασοπονίας.

1.3.11. Αριθμός και δυναμικότητα επιχειρήσεων στο δασικό χώρο ανά θεματικό άξονα και σε σχέση με τη φέρουσα ικανότητα των δασικών οικοσυστημάτων.

1.3.12. Αριθμός προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των εργαζόμενων στο δασικό τομέα -Αριθμός εργαζομένων στο δασικό τομέα ανά κατηγορία απασχόλησης.

2. Κάθετος Άξονας 2: Κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή επιφέρει αύξηση της θερμοκρασίας, μείωση των κατακρημνισμάτων, μεταβολή της κατανομής αυτών κατά τη διάρκεια του έτους και αστάθεια καιρού - αύξηση ακραίων της συχνότητας μετεωρολογικών φαινομένων. Όλα τα παραπάνω δύνανται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στα δασικά οικοσυστήματα της χώρας, απειλώντας την ίδια την ύπαρξη τους αλλά και τη βιοποικιλότητα και την παραγωγικότητα των δασικών οικοσυστημάτων. Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επιφέρει καταστροφές στα μεσογειακά δάση, από τη συνδυασμένη μέχρι το 2100 αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2-4°C, τη μείωση των κατακρημνισμάτων κατά 4-30% και της μείωσης της διαθεσιμότητας των υδατικών πόρων έως και στο 25% της σημερινής. Στην Ελλάδα η εκτιμώμενη αύξηση της θερμοκρασίας του αέρα αναμένεται να είναι 3-4,5 °C.

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής εντοπίζονται ήδη στα ελληνικά δασικά οικοσυστήματα όπως φαίνεται από τις νεκρώσεις δέντρων ιδιαίτερα στα δασοόρια, την αύξηση των προσβολών από έντομα, τις αλλαγές στην ένταση και εποχικότητα των δασικών πυρκαγιών, τη μείωση της προσαύξησης λόγω ξηρασίας, τις διαφαινόμενες αλλαγές στη γενετική συγκρότηση των δασικών οικοσυστημάτων, κ.α.

Τα δασικά οικοσυστήματα ωστόσο, μπορούν να συμβάλλουν στην άμβλυνση των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή και στο μετριασμό της με χαμηλό κόστος για την κοινωνία. Η συμβολή στην άμβλυνση των επιπτώσεων αφορά κυρίως ρυθμιστικές υπηρεσίες για το κλίμα, προστασία εδαφών, υδατική οικονομία, απορρύπανση ατμόσφαιρας, βιοποικιλότητα και παροχή τροφίμων.

Η συμβολή των δασικών οικοσυστημάτων στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής οφείλεται στην ικανότητα τους να δεσμεύουν μεγάλες ποσότητες άνθρακα και να τις ταμιεύουν για δεκαετίες ή και αιώνες (~720 εκατ. τόνοι δέσμευση CO_2 για τα Ευρωπαϊκά δάση την περίοδο 2005-2015). Κατά συνέπεια, ο σημαντικός ρόλος των δασικών οικοσυστημάτων για την κλιματική αλλαγή αντικατοπτρίζεται στη συμφωνία των Παρισίων, η οποία προβλέπει ότι κατά το δεύτερο μισό του τρέχοντος αιώνα θα πρέπει να υπάρχει ισορροπία μεταξύ των εκπομπών και των απορροφήσεων των αερίων του θερμοκηπίου.

Οι πολιτικές διαχείρισης φυσικών και περιβαλλοντικών καταστροφών πρέπει να ενσωματώνουν πολιτικές πρόληψης και αντιμετώπισης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, διότι το κόστος σε ανθρώπινες ζωές θα αυξάνεται γεωμετρικά, ενώ το κόστος αποκατάστασης ζημιών θα αυξάνεται εκθετικά.

Επισημαίνεται ότι οι οριζόντιοι άξονες εμπεριέχουν γενικούς στόχους και αντίστοιχες κατευθύνεις που αφορούν τον άξονα της κλιματικής αλλαγής.

2.1 Γενικοί Στόχοι

2.1.1. Αξιολόγηση της τρωτότητας των δασικών οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή.

2.1.2. Διαχείριση με σκοπό την προσαρμογή των δασικών οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή.

2.1.3. Συμβολή στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής με αύξηση της δέσμευσης και αποθήκευσης του άνθρακα στα δασικά οικοσυστήματα.

2.2 Κατευθύνσεις δράσεων

2.2.1. ΓΣ 1: Αξιολόγηση της τρωτότητας των δασικών οικοσυστημάτων με βάση και τα Περιφερειακά Σχέδια για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ).

Η αξιολόγηση της τρωτότητας μπορεί να γίνει κυρίως με συνεχή έρευνα και παρακολούθηση των δασικών οικοσυστημάτων και τα αποτελέσματα διασυνδέονται με τα ΠεΣΠΚΑ. Κάθε Περιφέρεια καταρτίζει ΠεΣΠΚΑ, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όπου αναλύεται η τρωτότητα σε επιμέρους τομείς και γεωγραφικές περιοχές της κάθε περιφέρειας. Ως επιμέρους τομείς για την ανάλυση της τρωτότητας δύνανται να είναι οι τομείς που προβλέπονται στην πρώτη Εθνική Στρατηγική για

την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, μεταξύ των οποίων είναι και η Δασοπονία.

2.2.2. ΓΣ 2,3: Υιοθέτηση κατάλληλων πολιτικών και μέτρων για τον τομέα χρήσεων γης, αλλαγών χρήσεων γης και δασοπονία που στοχεύουν στον μετριασμό ή/και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Δεδομένου ότι τα δασικά οικοσυστήματα είναι σημαντικές αποθήκες δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα, ενώ παράλληλα επηρεάζουν ευμενώς το μικροκλίμα, συγκρατούν το έδαφος και παράγουν νερό, είναι σημαντικό τα δασικά οικοσυστήματα να διατηρούνται σε υψηλή ποιότητα και να αυξηθούν, εφόσον κρίνεται αναγκαίο κατά περίπτωση.

2.2.3. ΓΣ 2: Διατήρηση της έκτασης και αύξηση της ποιότητας των δασικών οικοσυστημάτων, μείωση του κατακερματισμού τους με παράλληλη βελτίωση της δομής τους.

Η μείωση του κατακερματισμού των φυσικών πληθυσμών είναι σημαντική για την αύξηση των δραστικών μεγεθών των πληθυσμών που οδηγεί στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των ενδιαιτημάτων και επομένως της ικανότητας του να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή. Μπορεί να επιτευχθεί με κατάλληλα δασοκομικά, διαχειριστικά και δασοπολιτικά μέτρα.

2.2.4. ΓΣ 2: Αποκατάσταση των υποβαθμισμένων δασικών εκτάσεων και προώθηση της δάσωσης σε οριακές αγροτικές περιοχές.

Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να επιδεινώσει την κατάσταση και να μειώσει περεταίρω την αντοχή των υποβαθμισμένων δασικών οικοσυστημάτων, οπότε είναι επιτακτική η ανάγκη αποκατάστασής τους. Μπορεί να επιτευχθεί με κατάλληλα δασοκομικά και διαχειριστικά μέτρα και ενδεχομένως με εμπλουτισμό της τοπικής γενετικής ποικιλότητας.

2.2.5. ΓΣ 1, 2: Αξιολόγηση και αξιοποίηση της γενετικής ποικιλότητας των ελληνικών δασικών οικοσυστημάτων και επιλογή γενετικού υλικού ανθεκτικού στις καταπονήσεις της κλιματικής αλλαγής.

Η επιλογή και χρήση γενετικού ενδημικού υλικού ανθεκτικού στις καταπονήσεις αποτελεί άμεση δράση μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και ανάσχεση της προοπτικής απώλειας των νοτιότερων πληθυσμών φυσικής εξάπλωσης. Απαιτείται συνεργασία ερευνητικών φορέων, Δασικής Υπηρεσίας και φορέων προστασίας.

2.2.6. ΓΣ 2 και 3: Μείωση του αποτυπώματος άνθρακα και γενικά του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της διαχείρισης των δασικών οικοσυστημάτων.

2.2.7. ΓΣ 3: Προώθηση της χρήσης του ξύλου ως υποκατάστατου υλικών με αρνητικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

2.3 Δείκτες παρακολούθησης

2.3.1. Αριθμός εγκεκριμένων ΠεΣΠΚΑ με ανάλυση τρωτότητας για τα δασικά οικοσυστήματα.

2.3.2. Επιπτώσεις στα δασικά οικοσυστήματα (εκτίμηση μεταβολών σε έκταση νεκρώσεων, κατάσταση υγείας, μεταβολή δεικτών βιοποικιλότητας, κ.α.).

2.3.3. Εκτίμηση δυνητικών επιπτώσεων κλιματικής αλλαγής για διαφορετικές κλιματικές προβολές, εκτίμηση κινδύνων (risks) και τρωτότητας δασικών οικοσυστημάτων.

2.3.4. Μεταβολή βαθμού κατακερματισμού δασικών οικοσυστημάτων.

2.3.5. Ποσότητα δεσμευμένου άνθρακα στα δασικά οικοσυστήματα.

2.3.6. Μεταβολή ισοζυγίου άνθρακα κατά την αλυσίδα δασικής παραγωγής και αξιοποίησης ξυλείας και βιομάζας.

2.3.7. Εκτίμηση των υφιστάμενων αλλά και των μελλοντικών απορροφήσεων/ εκπομπών από την εφαρμογή των πολιτικών και μέτρων στον τομέα χρήσεων γης, αλλαγών χρήσεων γης και δασοπονίας.

2.3.8. Αριθμός νέων μέτρων και δράσεων ανά έτος που αφορούν τον τομέα χρήσεων γης, αλλαγών χρήσεων γης και δασοπονία.

2.3.9. Θεσμοθετημένοι μηχανισμοί συνεργασίας κρατικών υπηρεσιών και συνεργασίας κρατικών υπηρεσιών - κοινωνικών εταίρων για συνεργασία σε εθελοντική βάση.

3. Κάθετος Άξονας 3. Προστασία δασικών οικοσυστημάτων και βελτιστοποίηση υπηρεσιών οικοσυστήματος

Η προστασία και αποκατάσταση των δασικών οικοσυστημάτων αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της διαχείρισής τους και της βελτιστοποίησης των υπηρεσιών οικοσυστήματος. Η εφαρμογή της νομοθεσίας που αφορά την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, τόσο από ανθρώπινες δραστηριότητες παράνομες ή μη (π.χ. καταπατήσεις, εμπρησμοί, αλλαγές χρήσης, λαθροϋλοτομίες, λαθροθηρία, ατυχήματα, κ.λπ.), όσο και από τους διάφορους φυσικούς βιοτικούς και αβιοτικούς κινδύνους (ασθένειες, επιδημίες εντόμων, δασικές πυρκαγιές, κ.λπ.) αποτελεί προϋπόθεση για την αειφορική τους διαχείριση.

Η πρόληψη και η καταστολή παράνομων ενεργειών που υποβαθμίζουν την «αξία» των υπηρεσιών οικοσυστήματος των δασικών οικοσυστημάτων εντάσσονται στην υποχρέωση της πολιτείας να διαφυλάσσει τον φυσικό πλούτο, αλλά και να διασφαλίζει την ανθρώπινη ζωή και την ποιότητα ζωής συνολικά.

Ως εκ τούτου, είναι ιδιαίτερα κρίσιμο στοιχείο οποιαδήποτε δράση πρόληψης, καταστολής, αλλά και αποκατάστασης να γίνεται στοχευμένα και συντονισμένα, ώστε να μεγιστοποιείται το αποτέλεσμα.

3.1 Γενικοί Στόχοι

3.1.1. Διαχείριση και αποκατάσταση των δασικών οικοσυστημάτων με σκοπό τη διατήρησή τους και την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας.

3.1.2. Διατήρηση, αποκατάσταση και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών οικοσυστήματος.

3.2 Γενικές κατευθύνσεις δράσεων.

3.2.1. ΓΣ 1 και 2: Σύσταση Συντονιστικού Γραφείου Προστασίας

Λειτουργία στην Κεντρική Δασική Υπηρεσία Συντονιστικού Γραφείου Προστασίας, με αρμοδιότητα τον επιτελικό σχεδιασμό και επιτελική παρακολούθηση της πρόληψης και προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων, την εφαρμογή και βελτίωση της σχετικής νομοθεσίας καθώς και τη φύλαξη του δασικού και αγροτικού περιβάλλοντος. Προτεινόμενοι Σκοποί του Συντονιστικού Γραφείου Προστασίας είναι οι:

• Συντονισμός δράσεων προστασίας και φύλαξης των αγροτικών και δασικών οικοσυστημάτων καθ’ όλη τη διάρκεια του έτους, παρακολούθηση της υλοποίησης των σχετικών τοπικών δράσεων και των μηχανισμών πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων.

• Συντονισμός και συνεργασία με Υπηρεσίες, Φορείς, Οργανώσεις και πολίτες για την αποτελεσματικότερη πρόληψη και αντιμετώπιση παράνομων δραστηριοτήτων και καταστροφών (π.χ. επίγειες περιπολίες στα δασικά οικοσυστήματα).

• Εκπαίδευση για την αποτελεσματική προστασία και φύλαξη

• Συντονισμός δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης δασικών πυρκαγιών, προστασίας από έντομα και ασθένειες και πρόληψης πλημμύρων και λειψυδρίας, ιδιαίτερα υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής.

Μέχρι τη συγκρότηση του Γραφείου επιδιώκεται η υλοποίηση των ανωτέρω μέσω των υφιστάμενων δομών.

3.2.2. ΓΣ 1 και 2: Διαχείριση της ζήτησης για αλλαγή χρήσεων γης προς εξυπηρέτηση αναγκών διατήρησης περιβάλλοντος, οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας μέσω έγκαιρης αναγνώρισης αυτών, εκπόνησης κατάλληλων πολιτικών και οργανωμένου σχεδιασμού (αξιοποιώντας τους δασικούς χάρτες και το χωροταξικό σχεδιασμό) και προώθησης αυτών με διαφανείς διαδικασίες και αυστηρή εφαρμογή υπό το πρίσμα της αειφορίας, της φέρουσας ικανότητας και του σεβασμού στο φυσικό περιβάλλον.

3.2.3. ΓΣ 1 και 2: Ανάπτυξη μηχανισμού έγκαιρης ανίχνευσης, προειδοποίησης και διαχείρισης κινδύνων που οφείλονται σε βιοτικούς (ενδημικά και εισβάλλοντα παθογόνα, έντομα κ.λπ.) και αβιοτικούς (ξηρασία, πυρκαγιές, διάβρωση κ.λπ.) παράγοντες με ανάπτυξη κοινών πρωτοκόλλων και συνεργείων Υπηρεσιών, φορέων και κοινωνικών εταίρων που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα.

3.2.4. ΓΣ 1 και 2: Ενίσχυση και προστασία των υπηρεσιών οικοσυστήματος που σχετίζονται με τη διατήρηση των υδάτινων πόρων, με την ολοκληρωμένη διαχείριση των λεκανών απορροής και την έγκαιρη και ορθολογική αποκατάσταση των δασικών εκτάσεων μετά από καταστροφές (φυσικές και ανθρωπογενείς).

3.2.5. ΓΣ 1 και 2: Εφαρμογή κατάλληλων διαχειριστικών πρακτικών και μέτρων για την αποκατάσταση, τη διατήρηση και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε επίπεδο τοπίων, οικοσυστημάτων, ειδών και γενετικών πόρων και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εφαρμογή των διεθνών συμβάσεων.

3.2.6. ΓΣ 1 και 2: Ενίσχυση των δασικών φυτωρίων για τη διατήρηση των δασικών οικοσυστημάτων και τη βελτιστοποίηση της αποκατάστασης αυτών μέσα από τη στήριξη και των τραπεζών δασικών γενετικών πόρων

3.3 Ειδικοί Στόχοι για την προστασία από τις δασικές πυρκαγιές

3.3.1. Πρόληψη και περιορισμός των συμβάντων και της έκτασης των δασικών πυρκαγιών σε δασικά οικοσυστήματα.

3.3.2. Μείωση της έντασης και καταστροφικότητας των πυρκαγιών σε δασικά οικοσυστήματα.

3.3.3. Πρόληψη και προφύλαξη από πυρκαγιά σε μικτές περιοχές δασικών ειδών-οικισμών.

3.4 Ειδικές κατευθύνσεις δράσεων για την προστασία από τις δασικές πυρκαγιές

3.4.1. ΕΣ 1 και 2: Ανάπτυξη εθνικού, περιφερειακών και τοπικών οδικών χαρτών για την ενίσχυση του προληπτικού αντιπυρικού σχεδιασμού και την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών. Συμπερίληψη στον εθνικό χάρτη της επικαιροποίησης των τεχνικών προδιαγραφών εκπόνησης σχεδίων αντιπυρικής προστασίας δασών και μελετών διαχείρισης οικοσυστημάτων, ενώ στους τοπικούς και περιφερειακούς οδικούς χάρτες επιπλέον να συμπεριληφθούν τα ιδιαίτερα τοπικά χαρακτηριστικών των δασικών οικοσυστημάτων και της ευρύτερης περιοχής αυτών (π.χ. βλάστηση, μορφολογία εδάφους, κατάσταση υποδομών, επαφή με τους πολίτες, κ.λπ.).

3.4.2. ΕΣ 1, 2 και 3: Ενίσχυση με προσωπικό των τοπικών Δασικών Υπηρεσιών με κύρια ασχολία την εκπόνηση (και ετήσια επικαιροποίηση) και την Ανάλυση Απειλής από δασικές πυρκαγιές και, με βάση αυτήν, τη δημιουργία αντιπυρικού σχεδιασμού για την περιοχή ευθύνης της Υπηρεσίας. Αξιοποιώντας μάλιστα αυτή την Ανάλυση, θα υπάρχει συμβολή και στο σχεδιασμό προληπτικών έργων (περιλαμβανομένου καθορισμού προτεραιοτήτων) σε επίπεδο Δασαρχείου, όπως καθαρισμοί, έργα μείωσης βιομάζας, δημιουργία αντιπυρικών ζωνών, κ.λπ.

3.4.3. ΕΣ 1, 2 και 3: Συστηματική παρακολούθηση των δασικών πυρκαγιών όσον αφορά τις αιτίες πρόκλησης, τα χαρακτηριστικά των πυρκαγιών, καθώς και ανάπτυξη και ανάλυση βάσεων δεδομένων και στατιστικών στοιχείων που τις αφορούν, η οποία θα αποφέρει και σύστημα εκτίμησης κινδύνου πυρκαγιάς.

3.4.4. ΕΣ 1 και 2: Συστηματική διαχείριση όλων των δασικών οικοσυστημάτων με σκοπό τον περιορισμό των δασικών πυρκαγιών, αλλά και της έντασης αυτών υπό το πρίσμα της αειφορίας και των πολλαπλών υπηρεσιών των δασικών οικοσυστημάτων.

3.4.5. ΕΣ 1, 2 και 3: Εντοπισμός των περιοχών που είναι άμεσης προτεραιότητας για προφύλαξη από δασικές πυρκαγιές με ικανοποιητική λεπτομέρεια (π.χ. μικτές περιοχές δασικών ειδών - οικισμών, πυρήνες Εθνικών Δρυμών, κ.λπ.), και λειτουργία προκατασταλτικών έργων (δρόμοι, δεξαμενές, ελικοδρόμια, αντιπυρικές ζώνες κ.λπ.) ώστε να αυξηθεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα για την ενίσχυση της πρόληψης, σε περίπτωση συμβάντος των αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών, των λοιπών φορέων και των κατοίκων.

3.4.6. ΕΣ 1, 2 και 3: Ανάπτυξη ανθεκτικών και προσαρμοσμένων οικισμών σε δασικές πυρκαγιές στις περιοχές άμεσης προτεραιότητας μέσα από τη θεσμοθετημένη συνεργασία μεταξύ αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών (π.χ. Δασική Υπηρεσία, Γενική Γραμματεία, Πολιτικής Προστασίας, Πυροσβεστική Υπηρεσία, Τοπική Αυτοδιοίκηση Α΄ και Β΄ βαθμού) και την εθελοντική συνεργασία μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών και πολιτών.

3.4.7. ΕΣ 1, 2 και 3. Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης των πυρκαγιών, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει ακόμα και τις τεχνολογικές βελτιώσεις χρησιμοποιούμενων μέσω και πρακτικών που προκαλούν συχνά πυρκαγιές.

3.4.8. ΕΣ 1, 2 και 3. Βελτίωση των νομικών εργαλείων απογραφής και παρακολούθησης (π.χ. δασικοί χάρτες στο πλαίσιο του Εθνικού Κτηματολογίου, δασολόγιο, διασύνδεση δασικών διαχειριστικών μελετών) για τη θεσμική θωράκιση των δασικών οικοσυστημάτων.

3.4.9. ΕΣ 1 και 2: Θεσμοθέτηση της αυξημένης εμπλοκής στελεχών της Δασικής Υπηρεσίας πέρα από την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών (ανάλυση απειλής, σχεδιασμός μέτρων πρόληψης, προκατασταλτικός σχεδιασμός) στη συνδρομή τους στη δασοπυρόσβεση, μετά από προσδιορισμό του ρόλου, αντίστοιχη οργάνωση και κατάλληλη εκπαίδευση των στελεχών.

3.5 Δείκτες παρακολούθησης

3.5.1. Ανάπτυξη οδικών χαρτών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

3.5.2. Επικαιροποίηση των τεχνικών προδιαγραφών εκπόνησης σχεδίων αντιπυρικής προστασίας δασών και δασικών οικοσυστημάτων και διαχειριστικών μελετών δασικών οικοσυστημάτων.

3.5.3. Δημιουργία σχετικής βάσης δεδομένων και διατήρηση αυτής.

3.5.4. Ετήσια αναφορά των Γραφείων Προστασίας των τοπικών Δασικών Υπηρεσιών σχετικά με τα μέτρα πρόληψης (έμφαση στη διαχείριση των δασικών οικοσυστημάτων).

3.5.5. Συγκεντρωτική αναφορά για τα μέτρα πρόληψης δασικών πυρκαγιών του Συντονιστικού Γραφείου Προστασίας και δημοσιοποίησή της.

3.5.6. Ετήσιοι απολογισμοί για τον αριθμό, την έκταση και την αντιμετώπιση των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών (έμφαση στις δασικές πυρκαγιές), καθώς και τον σχεδιασμό και αξιολόγηση της αποτελεσματικότητα της πρόληψης μαζί με προτάσεις βελτίωσης.

3.5.7. Συστηματική καταγραφή και συγκέντρωση των παραβάσεων (λαθροϋλοτομίες, παράνομη ανέγερση κτισμάτων - κατασκευών, λαθροθηρία, εκχερσώσεις κ.λπ.) από την ηλεκτρονική αποδελτίωση και επεξεργασία των καταχωρίσεων στα Βιβλία Συμβάντων των περιφερειακών Δασικών Υπηρεσιών σε ενιαία ετήσια έκθεση από την Κεντρική Δασική Υπηρεσία και αξιολόγηση δράσεων αποτροπής.

3.5.8. Ετήσια έκδοση των ενημερωτικών εντύπων/newsletters για θέματα προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων.

3.5.9. Αριθμός ενημερωτικών ημερίδων που διενεργήθηκαν σε ετήσια βάση για θέματα προστασίας, ανάδειξης και εκπαίδευσης, καθώς και άλλες δράσεις επικοινωνίας με τους πολίτες.

3.5.10. Έκταση και αριθμός αυτοψιών νια επιτόπια εκτίμηση της μεταπυρικής κατάστασης μετά από πυρκαγιές και εκθέσεις/μελέτες αποκατάστασης/αναδάσωσης.

3.5.11. Προδιαγραφές ανθεκτικών και προσαρμοσμένων οικισμών σε δασικές πυρκαγιές στις περιοχές άμεσης προτεραιότητας.

3.5.12. Αριθμός και έκταση οικολογικών διαδρομών - πράσινων υποδομών.

3.5.13. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ

- Βαθμός αξιοποίησης των κονδυλίων του ΠΑΑ 2014-2020 και επόμενων προγραμματικών περιόδων.

- Αριθμός ελέγχων για την εισαγωγή και εξάπλωση ξενικών εισβαλλόντων ειδών και παθογόνων.

- Αριθμός ελέγχων σε οργανισμούς παρακολούθησης, σε φορείς εκμετάλλευσης και σε εμπόρους στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού Ξυλείας.

-Αριθμός και συνολική έκταση δασικών οικοσυστημάτων που αποκαταστάθηκαν.

- In situ και ex situ συλλογές δασικού γενετικού υλικού και αριθμός ειδών δασικών ειδών που υπάρχουν στις συλλογές αυτές.

4. Κάθετος Άξονας 4: Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Πολιτικές

Τα δασικά οικοσυστήματα αποτελούσαν πάντα σημαντικό τομέα των διεθνών πολιτικών για το περιβάλλον, ωστόσο η σημασία τους αναδείχθηκε ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Οι κύριοι λόγοι που συνετέλεσαν σε αυτό είναι η συμβολή τους στην ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής, αλλά και η αναγνώριση του ρόλου τους στην παροχή πληθώρας υπηρεσιών όπως η διατροφή, η επάρκεια και η ποιότητα των υδάτων, κ.α. Από την άλλη, πολλές από τις απειλές που υφίστανται τα δασικά οικοσυστήματα έχουν αφενός αυξηθεί και αφετέρου αποκτήσει διασυνοριακό χαρακτήρα. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η μεταφορά μέσω του εμπορίου ξενικών - εισβαλλόντων ειδών και παθογόνων οργανισμών, οι πυρκαγιές, το παράνομο εμπόριο ξυλείας και άλλων δασικών προϊόντων και προϊόντων της άγριας ζωής, ιδιαίτερα των απειλούμενων ειδών.

Στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα, ως κράτος - μέλος της Ε.Ε. και ως μέλος των Ηνωμένων Εθνών συμμετέχει σε όργανα και διαδικασίες χάραξης πολιτικής στον τομέα των δασικών οικοσυστημάτων σε επίπεδο περιφερειακό, Ε.Ε. και διεθνές με σκοπό την προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, τη διατήρηση και ενίσχυση του πολυλειτουργικού τους ρόλου και της πλήρους εφαρμογής των αρχών της αειφορίας και της προφύλαξης.

Η εθνική πολιτική της Ελλάδας για τα δασικά οικοσυστήματα μπορεί και οφείλει να επωφεληθεί από το πλούσιο θεσμικό πλαίσιο που καθορίζεται από τα ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα και διαδικασίες, υιοθετώντας συνοχή ως προς τους στόχους και τις δεσμεύσεις τους. Επίσης, η Ελλάδα διαθέτει το δυναμικό να αναλάβει πρωταγωνιστικό περιφερειακό ρόλο στα Βαλκάνια και στη Μεσόγειο ως προς την εφαρμογή πολιτικών για την επίλυση σημαντικών κοινών περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Επισημαίνεται ότι οι οριζόντιοι άξονες εμπεριέχουν γενικούς στόχους και αντίστοιχες κατευθύνεις που αφορούν τον άξονα των διεθνών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

4.1 Γενικοί Στόχοι:

4.1.1. Συνοχή της εθνικής πολιτικής με τις πολιτικές, στόχους και δεσμεύσεις σε ευρωπαϊκό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο για τα δασικά οικοσυστήματα.

4.1.2. Ενίσχυση των διεθνών πολιτικών παρεμβάσεων και πρωτοβουλιών της χώρας σε τομείς που σχετίζονται με τα δασικά οικοσυστήματα, όπως της κλιματικής αλλαγής κ.α., και ανάληψη πρωτοβουλιών στη χάραξη διεθνούς πολιτικής για τα δασικά οικοσυστήματα, με έμφαση στις περιοχές των Βαλκανίων και της Μεσογείου.

4.2. Κατευθύνσεις δράσεων:

4.2.1. ΓΣ 1, 2: Παρακολούθηση των πιθανών συνεργείων μεταξύ της Στρατηγικής και των σχετικών με τα δασικά οικοσυστήματα διεθνών πολιτικών και τακτική ενημέρωση των σχετικών στελεχών και των αρμόδιων υπηρεσιών της Πολιτείας.

4.2.2. ΓΣ 1 και 2: Πρόσβαση όλων των φορέων και των εργαζομένων στο Δασικό Τομέα, καθώς και των ενδιαφερομένων πολιτών στις θέσεις, τα επιτεύγματα, τα προβλήματα και τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με το διεθνές κανονιστικό και πολιτικό πλαίσιο του τομέα, μέσω κατάλληλων εργαλείων.

Η κατεύθυνση αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία και αδιάλειπτη λειτουργία πληροφορικής υποδομής στην οποία θα έχουν πρόσβαση όλοι οι φορείς που ενδιαφέρονται για τα δασικά οικοσυστήματα και στην οποία θα καταγράφονται συστηματικά οι σκόρπιες πληροφορίες σχετικά με τις διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές που αφορούν άμεσα την Ελλάδα και τον τομέα των δασικών οικοσυστημάτων. Ενδεικτικά, θα πρέπει να καταγράφονται ανά θεματική ενότητα τα ζητήματα με διεθνή διάσταση, προσεγγίσεις, μελέτες, κ.λπ.

4.2.3. ΓΣ 2: Αναγνώριση αναγκών και ενίσχυση διμερών συνεργασιών εντός και εκτός ΕΕ με σκοπό την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση κοινών περιβαλλοντικών προβλημάτων (παράνομη υλοτομία και διακίνηση ξυλείας και άλλων προϊόντων, πυρκαγιές, κλιματική αλλαγή κ.α.) και την προώθηση κοινών θέσεων στα ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα.

Η παράνομη υλοτομία και διακίνηση ξυλείας και άλλων προϊόντων, οι πυρκαγιές, η διαχείριση των υδάτων, το παράνομο εμπόριο άγριας ζωής και η κλιματική αλλαγή είναι ορισμένα από τα σημαντικά διασυνοριακά πλέον περιβαλλοντικά προβλήματα. Η θέσπιση και ενίσχυση διμερών συνεργασιών μεταξύ της Ελλάδας και άλλων χωρών, γειτονικών ή μη, οι οποίες επίσης πλήττονται από τα ίδια προβλήματα και η προώθηση κοινών θέσεων στα σχετικά διεθνή όργανα θα συμβάλουν σημαντικά (α) στην ανάδειξη των προβλημάτων αυτών, (β) στην εξεύρεση κοινών λύσεων μέσω της υιοθέτησης κοινής πολιτικής για αυτά.

4.2.4. ΓΣ 2: Ενίσχυση της συνεργασίας με τις χώρες της Μεσογείου και των Βαλκανίων για την υιοθέτηση κοινών θέσεων που θα έχουν επίδραση στις πολιτικές της Ε.Ε. για τα Μη Ξυλώδη Δασικά Προϊόντα και τις υπηρεσίες δασικών οικοσυστημάτων και την προώθηση κοινών θέσεων στα ευρωπαϊκά και διεθνή όργανα.

Η χώρα έχει το δυναμικό ανάληψης πρωτοβουλιών και ανάπτυξης δικτύων στον χώρο της Μεσογείου και των Βαλκανίων για τη θέσπιση διεθνών - ευρωπαϊκών διαδικασιών που θα αφορούν στην παραγωγή και εμπορία μη ξυλωδών δασικών προϊόντων (ρητίνης, φαρμακευτικών φυτών, μανιταριών κ.α.), τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και στην ανάδειξη των υπηρεσιών οικοσυστήματος που μπορούν να παρέχουν τα δασικά οικοσυστήματα των περιοχών αυτών (τουρισμός-αναψυχή, κ.ά.). Μέσω των δικτύων αυτών, θα ενισχύεται η προώθηση κοινών θέσεων των χωρών της Μεσογείου και των Βαλκανίων στα ευρωπαϊκά - διεθνή όργανα.

4.2.5. ΓΣ2 Ενίσχυση της συμμετοχής και του ρόλου της χώρας σε διεθνή δίκτυα διαμόρφωσης κατευθύνσεων και πολιτικών για τη διαχείριση των δασικών πόρων (FAO Silva Mediterranea κ.α.).

Υπό την αιγίδα διεθνών φορέων και συμπράξεων τους υφίστανται ήδη σημαντικά δίκτυα με μακρόχρονη δράση στον τομέα των δασικών οικοσυστημάτων, τα οποία συμβάλουν στην καταγραφή προβλημάτων και ανάδειξη αυτών, στην ανάπτυξη προγραμμάτων για την επίλυσή τους, στην ανταλλαγή γνώσης και πρακτικών μεταξύ χωρών (ενδεικτικά: FAO Silva Mediterranea, Mediterranean and Near East Forest Communicators Network κ.α.). Η ενίσχυση της ενεργούς συμμετοχής της χώρας σε αυτά θα συμβάλει στην ανάπτυξη συνεργασιών και στην απόκτηση εμπειριών και γνώσεων από το διεθνή χώρο με σκοπό την ανάπτυξη του δασικού τομέα της χώρας.

4.3. Δείκτες παρακολούθησης

4.3.1. Ετήσιος αριθμός εκδόσεων - αναφορών στα διεθνή μέσα ενημέρωσης - συμμετοχών σε δίκτυα επικοινωνίας (π.χ. Forest Communicators κ.λπ. αριθμός και είδος δράσεων της μονάδας, ετήσια αναφορά δράσεων αυτής).

4.3.2. Καταγραφή και πενταετείς εκθέσεις για τις δραστηριότητες της χώρας στο διεθνή χώρο.

4.3.3. Δημιουργία και θεσμοθέτηση διαδικτυακής πύλης που αφορά στη διεθνή και ευρωπαϊκή διάσταση των δασικών οικοσυστημάτων, ετήσιος αριθμός ενημερώσεων αυτής, επισκεψιμότητα αυτής.

4.3.4. Αριθμός επιμορφωτικών σεμιναρίων ευρωπαϊκών φορέων, Ινστιτούτου Επιμόρφωσης (ΙΝΕΠ) ή άλλων αναγνωρισμένων φορέων / αριθμός συμμετεχόντων / αριθμός συμμετεχόντων με σχετικά καθήκοντα.

4.3.5. Αριθμός μεταπτυχιακών προγραμμάτων με κύριο αντικείμενο τη διεθνή δασική πολιτική και τους σχετικούς διεθνείς μηχανισμούς.

Άρθρο 7
Μέσα υλοποίησης -Χρηματοδοτικοί πόροι για την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής

1. Ενδεικτικές πηγές χρηματοδότησης για την ανάπτυξη του Δασικού Τομέα είναι οι παρακάτω:

1.1. Συλλογικές Αποφάσεις Έργων (ΣΑΕ) για τον Τομέα Δάση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) και ειδικότερα οι ΣΑΕ 584 (ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ) και ΣΑΕ 084 (ΜΗ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ).

1.2. Ειδικός Φορέας Ε.Φ. 31-130 «Υπηρεσίες Δασών» του Τακτικού Προϋπολογισμού Εξόδων του ΥΠΕΝ.

1.3. Ειδικός Φορέας Δασών του ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ (ΕΦΔ-ΠΤ).

1.4. Πιστώσεις για το περιβάλλον του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΥΔ/ΕΠ - ΥΜΕΠΕΡΑΑ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

1.5. Ανταποδοτικές πιστώσεις από τα εισπραττόμενα τέλη άσκησης αντιρρήσεων, δασικοί χάρτες, κοκ από το «ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ» για πρόσληψη προσωπικού για την υποστήριξη του έργου της κατάρτισης, του ελέγχου, της θεώρησης και γενικά των εργασιών μέχρι την κύρωση των δασικών χαρτών.

1.6. Τακτικός Προϋπολογισμός ΕΞΟΔΩΝ ΦΟΡΕΑ 073 (Υπηρεσίες Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων από τις οποίες εξυπηρετούνται οι Δασικές Υπηρεσίες.

1.7. Συλλογικές Αποφάσεις Έργων των Περιφερειών (ΣΑΕΠ).

1.8. Πιστώσεις από τον λογαριασμό του Υπουργείου Εσωτερικών που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τον τίτλο «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων» σε Δήμους και σε Συνδέσμους ΟΤΑ, για την κάλυψη δράσεων αντιμετώπισης των δασικών πυρκαγιών.

1.9. Η Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3)

1.10. Τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) {ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2014-2020, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ).

1.11. Λοιπά ενωσιακά προγράμματα/ συγχρηματοδοτούμενα από ενωσιακούς πόρους (ΣΑΕ 0842) (π.χ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ LIFE, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ INTERREG, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ INTERREG, HORIZON 2020).

1.12. Λοιπές χρηματοδοτήσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη του Δασικού Τομέα.

2. Τα δασικά μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης υλοποιούνται από την Κεντρική Δασική Υπηρεσία σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Συντονισμού και Επιθεώρησης Δασών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας.

3. Η Κεντρική Δασική Υπηρεσία, καθώς και οι περιφερειακές και τοπικές Δασικές Υπηρεσίες οφείλουν ετησίως να προϋπολογίζουν και να απολογούνται για δράσεις που εμπίπτουν στις διαδικασίες του άρθρου 10 του ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107 Α΄/30-5-1997) και το άρθρο 8 του ν. 3208/2003 (ΦΕΚ 303 Α΄/24-12-2003).

Άρθρο 8
Παρακολούθηση υλοποίησης ΕΣΔ

1. Η υλοποίηση της Στρατηγικής θα γίνει μέσα από το Σχέδιο Δράσης Δασών (ΣΔΔ). Η υλοποίηση του ΣΔΔ είναι αρμοδιότητα του ΥΠΕΝ, καθώς και των συναρμόδιων Υπουργείων και φορέων. Σε κάθε περίπτωση, το συντονισμό και την εποπτεία της υλοποίησης της ΕΣΔ και του ΣΔΔ έχει η Κεντρική Δασική Υπηρεσία.

2. Η ΕΣΔ και το ΣΔΔ οφείλουν να διασυνδέονται με συναφείς στρατηγικές της χώρας, όπως την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα και την Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, αλλά και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές στρατηγικές για τα δασικά οικοσυστήματα, όπως είναι η Στρατηγική για τα Δάση στην ΕΕ και το Στρατηγικό Σχέδιο του ΟΗΕ για τα Δάση.

3. Το χρονικό πλαίσιο των ΕΣΔ και ΣΔΔ ορίζεται στα 20 έτη (2018-2038). Μέχρι την τελική αξιολόγηση και αναθεώρηση των ΕΣΔ και ΣΔΔ το έτος 2037, προβλέπεται ενδιάμεση αξιολόγηση με δυνατότητα συνολικής αναθεώρησης στη δεκαετία (2028) και περαιτέρω ενδιάμεσες αξιολογήσεις ανά πενταετία (2023 και 2033) με δυνατότητα μερικής αναθεώρησης. Οι ενδιάμεσες αυτές αξιολογήσεις ακολουθούν και το πνεύμα του άρθρου 16 του ν. 998/1979 (ΦΕΚ 289 Α΄/29-12-1979), αν και το ΣΔΔ περιλαμβάνει περισσότερες δράσεις και σε περισσότερους τομείς από αυτές του άρθρου 16.

4. Η τελική αξιολόγηση της ΕΣΔ θα εκπονηθεί το 2037 ώστε το 2037 να ξεκινήσει η διαδικασία της επόμενης ΕΣΔ 2038-2058. Η επόμενη ΕΣΔ θα πρέπει να έχει θεσμοθετηθεί μέχρι και το 2038. Όλες οι διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης συνοδεύονται από διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και την κοινωνία.

Άρθρο 9
Προδιαγραφές Περιεχομένων Σχεδίου Δράσης για τα Δάση

1. Το Σχέδιο Δράσης για τα Δάση αφορά την υλοποίηση της ΕΣΔ και συγκεκριμένα του οράματος, των γενικών στόχων και κατευθύνσεων δράσεων που αυτή περιλαμβάνει. Επίσης, το ΣΔΔ εξειδικεύει μέσω των δράσεών του την εφαρμογή του προτύπου της μεσογειακής δασοπονίας.

2. Τα ΣΔΔ που θα αναπτυχθούν για την υλοποίηση των παραπάνω γενικών και ειδικών κατευθύνσεων δράσεων δύνανται να έχουν πενταετή διάρκεια, καθώς και θεματικό περιεχόμενο.

3. Στο ΣΔΔ καταγράφονται άμεσες και ιεραρχημένες δράσεις που μπορεί να αντιστοιχούν σε έναν ή περισσότερους οριζόντιους ή κάθετους θεματικούς άξονες ή κατευθύνεις δράσεων της ΕΣΔ.

4. Στο ΣΔΔ καταγράφονται οι δράσεις κατ’ ελάχιστον με: συνοπτική περιγραφή και στοιχειοθετημένη προτεραιοποίηση, αναμενόμενα αποτελέσματα, εμπλεκόμενους/ αρμόδιους φορείς, προεκτίμηση κόστους και χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και πηγές χρηματοδότησης. Επίσης, για κάθε δράση παρουσιάζεται η σύνδεση με την ΕΣΔ (άξονες, γενικοί στόχοι και κατευθύνσεις δράσεων), αλλά και ο τρόπος παρακολούθησης της υλοποίησης της (μέσω τουλάχιστον των δεικτών παρακολούθησης της ΕΣΔ).

5. Σημειώνεται, ότι νια την επιτυχή υλοποίηση του ΣΔΔ και την επίτευξη των σκοπών του ΕΣΔ, οι δράσεις θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, μετρήσιμες, εφικτές, ρεαλιστικές και χρονικά προσδιορισμένες.

6. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της υλοποίησης των στόχων και των δράσεων του ΣΔΔ γίνεται μέσω δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι περιγράφουν την επίδραση- αποτέλεσμα των δράσεων ποσοτικά ή/και ποιοτικά. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων δημοσιοποιούνται ώστε να εξασφαλιστεί η διαφάνεια, η δικαιοσύνη, αλλά και η μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων της ΕΣΔ.

Το περιεχόμενο του Σχεδίου Δράσης παρουσιάζετε στο συνημμένο Προσάρτημα 1.

Στο συνημμένο προσάρτημα 2 παρουσιάζονται ενδεικτικό περίγραμμα και πίνακες ανάπτυξης του ΣΔΔ, αλλά και παρουσίασης των δράσεών του.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

1. Εισαγωγή - Σκοπός

Περιγράφεται ο σκοπός του ΣΔΔ, σύμφωνα με την ΥΑ της ΕΣΔ και το όραμά της.

2. Χρονική διάρκεια ισχύος ΣΔΔ.

Παρουσιάζεται ο χρόνος ισχύος του ΣΔΔ, εφόσον είναι μικρότερος της 20ετούς διάρκειας του ΣΔΔ.

3. Υπάρχουσα κατάσταση των δασικών οικοσυστημάτων στην Ελλάδα.

Παρουσιάζονται κατά το δυνατόν πλήρεις δείκτες παρουσίασης της κατάστασης των δασικών οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (π.χ. στατιστικά στοιχεία, πηγές χρηματοδότησης, κ.λπ.).

Η κατάσταση μπορεί να χωρίζεται, εφόσον υπάρχουν στοιχεία, στους 7 βασικούς άξονες της ΕΣΔ (οριζόντιους και κάθετους).

Για παράδειγμα

3.1. Παρούσα διακυβέρνηση δασικού τομέα

3.2. Η έρευνα και καινοτομία για τα δασικά οικοσυστήματα σήμερα

3.3. Απογραφή δασικών οικοσυστημάτων έως σήμερα

3.4......

3.5.....

3.6.....

3.7.....

4. Περιγραφή δράσεων

4.1 Δράσεις ανά γενικό στόχο

Με βάση τις κατευθύνσεις δράσεων που υπάρχουν στην ΥΑ της ΕΣΔ, παρουσιάζονται οι προτεινόμενες δράσεις ανά γενικό στόχο κάθε οριζόντιου και κάθετου άξονα της ΥΑ ΕΣΔ.

4.2 Πηγές χρηματοδότησης δράσεων

Παρουσιάζονται οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης των δράσεων, σύμφωνα με το αντίστοιχο κεφάλαιο στην ΥΑ ΕΣΔ (Μέρος Β΄).

4.3 Πίνακες ΣΔΔ

Παρατίθενται οι ενδεικτικοί πίνακες των επόμενων σελίδων, οι οποίοι θα πρέπει να περιλαμβάνουν τους αρμόδιους φορείς υλοποίησης των δράσεων, τα χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, τον προϋπολογισμό τους, καθώς και τους δείκτες παρακολούθησης της εξέλιξης των δράσεων.

4.4 Μη τεχνική περίληψη

Η μη-τεχνική περίληψη θα πρέπει να αποτελεί αυτοτελές τμήμα του ΣΔΔ, στο οποίο θα συνοψίζεται το περιεχόμενο του ΣΔΔ, σε κατά το δυνατόν μη-τεχνική γλώσσα ώστε να είναι κατανοητό στο ευρύ κοινό.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ 2

Ενδεικτικός Πίνακας 1. Συνολική παρουσίαση του ΣΔΔ.

α/α	Δράσεις	Περιγραφή	Σύνδεση με ΕΣΔ*	Αρμόδιοι Φορείς	Έτη Υλοποίησης	Προτεραιότητα**	Παραδοτέα-Αναμενόμενα αποτελέσματα	Δείκτες Παρακολούθησης
1 2 3								

* Κωδικοποιημένα ο θεματικός άξονας, η ΓΣ και η κατεύθυνση δράσεων, πχ. ΚΑ1/ΓΣ1/ΚΔ1

** Κωδικοποιημένα οι άμεσης προτεραιότητας (Α) και λιγότερο άμεσες (Β) δράσεις

Ενδεικτικός Πίνακας 2. Παρουσίαση των δράσεων ανά θεματικό άξονα, γενικούς στόχους και κατευθύνσεις δράσεων.

Άξονες και Γενικοί Στόχοι	Δράσεις			
	1	2	3	…………
ΟΑ 1: Διακυβέρνηση δασικού τομέα				
ΓΣ1: Ανοικτές και συμμετοχικές διαδικασίες				
ΚΔ 1: …….	χ	χ		
ΚΔ 2: ………..	χ			
ΟΑ 2: …………………………				
ΓΣ 1: ……………………….	χ		χ	
ΚΔ 1: …….		χ		
ΚΔ 2: ………..		χ		

Ενδεικτικός Πίνακας 3. Προϋπολογισμός του ΣΔΔ .

α/α	Δράση	Πηγή Χρηματοδότησης*	Προϋπολογισμός**	Χρηματοροή			
				2018-2023	2023-2028	2028-2033	2033-2038

* Πιθανή πηγή χρηματοδότησης

** Προεκτίμηση κόστους

Παράρτημα

Αναφορές

• Conclusions on the mid-term review of the EU Biodiversity Strategy to 2020.

• Millennium Ecosystem Assessment (MEA). 2005. Millennium Ecosystem Assessment. Ecosystems and Human Wellbeing. Island Press, Washington, D.C., 64p.

• Διακήρυξη Agadir 2017. Αποκατάσταση Μεσογειακών Δασών. Silva Mediterranea, FAO.

• Διακήρυξη Tlemcen 2013. Στρατηγικό Πλαίσιο Μεσογειακών Δασών, FAO.

• Εθνική Στρατηγική για τα δάση της Γερμανίας.

• Εθνική Στρατηγική για τα δάση της Ισπανίας.

• Εθνική Στρατηγική για τα δάση της Φινλανδίας.

• Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. 2016. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ν. 4414/2016, ΦΕΚ Α’ 149).

• Εθνική Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση (2014-2020).

• Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τη Βιοποικιλότητα για τα έτη 2014-2029. 2014. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (υπουργική απόφαση 40332/2014, ΦΕΚ Β’ 2383).

• Εθνική Στρατηγική Κυκλικής Οικονομίας (υπό διαβούλευση).

• Ενδιάμεση Αξιολόγηση των EU2020 Στόχων για τα Δάση 2015. Forest Europe.

• Η Κατάσταση των Δασών της Ευρώπης 2015. Forest Europe.

• Ηνωμένα Έθνη 2016. Στρατηγικό Σχέδιο για τα Δάση 2017–2030.

• Ηνωμένα Έθνη 2017. Forum on Forests and Quadrennial Programme of Work for the Period 2017–2020.

• Ηνωμένα Έθνη. Διεθνής Αξιολόγηση Δασών 2020/ Global Forest Assessment (FRA) 2020.

• Ισπανικό Σχέδιο για την Κοινωνικοοικονομική Ενεργοποίηση του Δασικού Τομέα.

• Κατευθύνσεις για την Προσαρμογή της Διαχείρισης των Ελληνικών Δασών στην Κλιματική Αλλαγή. 2014. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων – Υγροτόπων.

• Μια Νέα Δασική Στρατηγική της ΕΕ: για τα Δάση και τον Δασικό Τομέα 2013. Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

• Περιεχόμενο των Περιφερειακών Σχεδίων για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (υπουργική απόφαση 11258/2017, ΦΕΚ Β΄ 873).

• Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Βιοποικιλότητα 2011. Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

• Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή 2013. Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

• Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Περιβάλλοντος της 16ης Δεκεμβρίου 2015 σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα.

• Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2016 σχετικά με την ενδιάμεση αναθεώρηση της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα.

Συντομογραφίες

LULUCF	Η χρήση γης, η αλλαγή χρήση γης και ο τομέας της δασοπονίας (*Land Use, Land-Use Change And Forestry*)
ΓΣ	Γενικοί Στόχοι
ΕΑΔ	Εθνική Απογραφή Δασών
ΕΣ	Ειδικοί Στόχοι
ΕΣΔ	Εθνική Στρατηγική για τα Δάση (Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας)
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
ΟΕ	Ομάδα Εργασίας με έργο το Σχέδιο Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της Ελλάδας
ΠΠ	Προστατευόμενες Περιοχές του Ευρωπαϊκού Δικτύου Natura 2000 κ.τ.λ.
ΠεΣΠΚΑ	Περιφερειακό Σχέδιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
ΣΔΔ	Σχέδιο Δράσης για τα Δάση
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Άρθρο 10

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας www.ypen.gr.

Αθήνα, 26 Νοεμβρίου 2018

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32, Αθήνα
Τηλ. Κέντρο 210 5279000
Κείμενα προς δημοσίευση: webmaster.et@et.gr

02053351281118OO16